

Список використаних джерел

1. Бно-Айріян М. Порядок vs хаос: почему правильный менеджмент критично важен. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/authors/577a129dc4a0c>.
2. Булгак Ю. Проблеми розмежування повноважень між органами влади та органами місцевого самоврядування в Україні. Підприємство, господарство і право. 2018. № 11. С. 70–75.
3. Ганцюк Т. Сучасний стан та проблеми функціонування механізмів інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності місцевих державних адміністрацій в Україні. Аспекти публічного управління. 2019. Том 7. № 11. С. 68–78.
4. Мальчин Ю. Проблеми розвитку місцевого самоврядування в Україні. Вчені записки Таврійськ. нац. ун-т у ім. В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. 2017. Т. 28 (67), № 1. С. 25–31.
5. Погорілко В. Ф., Фрицький О. Ф. Муніципальне право України: підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 592 с.
6. Сторожук І. П. Поняття та система місцевого управління. Університетські наукові записки. 2011. № 4 (40). С. 245–249.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ТА ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З КОРУПЦІЄЮ

В. І. Кудря, магістрант, кафедра правознавства ПУЕТ

Питання про сутність та види корупційних правопорушень вирішується у законодавстві України та інших країн неоднозначно. Це обумовлено різним розумінням сутності корупції, різновидів її проявів. Система законодавчих актів, які утворюють антикорупційне законодавство складають Закон України «Про запобігання корупції» [5], Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» [6], Кримінальний кодекс України (ККУ) [4], Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП) [1].

Втім, наведений перелік не є вичерпним і включає лише основні нормативно-правові акти у сфері запобігання і виявлення корупції. Спеціальні норми щодо запобігання і виявлення корупції визначені актами законодавства, якими врегульовано діяльність окремих державних органів, служб тощо (в частині визначення їх статусу, функцій, процедур тощо). Такі норми є важливими з огляду на те, що вони утворюють превентивні

механізми неналежної поведінки посадовців. У цій частині законодавство є динамічним, воно постійно вдосконалюється і розвивається.

Для подальшого обговорення цієї тематики вкрай важливо з'ясувати основний термінологічний апарат. Розглянемо основні терміни, які застосовуються у національному законодавстві.

Корупція – це використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей» [5]. Таким чином, законодавець наполягає на тому, що корупція – це протиправний вид правової поведінки, протиправне діяння («використання», що містить діяльнісний, поведінський, біхевіоральний аспект) фізичної особи («використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону»).

Частина 1 статті 1 чинного Закону України «Про запобігання корупції» визначає корупційне правопорушення як «діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність» [5]. Корупційне правопорушення визначається через відсилання до норми-дефініції «корупція» тієї самої статті 1.

Наводиться класифікація корупційних правопорушень: кримінально-правові, цивільно-правові та дисциплінарні (бланкетна норма права).

Більш складно визначити, які правопорушення слід кваліфікувати як пов'язані з корупцією. Йдучи тим самим шляхом, матимемо їх таку саму видову класифікацію: злочини (та кримінальні проступки), адміністративні правопорушення (провини, делікти), цивільні та дисциплінарні правові порушення. Спираючись на положення Закону України «Про запобігання корупції», зазначимо, що суб'єктом правопорушень, пов'язаних із корупцією, можуть бути тільки ті самі особи, які є суб'єктами

корупційних правопорушень. За своїм юридичним складом вчинене такими особами протиправне діяння хоч і не належить до корупційних правопорушень, але вчиняється з використанням службового становища, у зв'язку зі службою. У статті 1 зазначеного Закону України закріплено, що таке некорупційне правопорушення («правопорушення, пов'язане з корупцією») не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони й обмеження, що тягне за собою юридичну відповідальність [5].

Загальні засади протидії корупції, вироблені міжнародними організаціями, взято за основу в розвинених країнах. Серед найважливіших документів, які підписані, ратифіковані та набули чинності в Україні слід назвати «Цивільну конвенцію про боротьбу з корупцією» [7], «Кримінальну конвенцію про боротьбу з корупцією» [3], «Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції» [2].

Однією із ключових проблем попередження вчинення корупційних правопорушень є створення відповідної системи попереджувальних заходів. Це пов'язано як з реформуванням системи державної служби, так і врегулюванням проблеми конфлікту інтересів, прозорості доходів і видатків публічних службовців. До створеної законодавцем системи запобіжних антикорупційних заходів належать:

- 1) обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища;
- 2) обмеження щодо одержання подарунків;
- 3) запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними;
- 4) обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності;
- 5) обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування;
- 6) обмеження спільної роботи близьких осіб;
- 7) фінансовий контроль та декларування доходів;
- 8) заборона на одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування;
- 9) доступ до інформації [5].

Отже, в Україні створено систему антикорупційного законодавства, яка охоплює всі сфери суспільного життя і включає різні види нормативно-правових актів. Основним антикоруп-

ційним нормативно-правовим актом в Україні є Закон України «Про запобігання корупції». Зазначимо, що прийняття якісно нового антикорупційного законодавства не означає завершення процесу його реформування, яке забезпечить виконання задекларованих цілей та завдань, що мають надзвичайно важливе значення для забезпечення національної безпеки України. Реалізація антикорупційних нормативно-правових актів в Україні стане реально можливою лише тоді, коли будуть створені належні умови й механізми їх правильного застосування. На практиці це потребує набагато більше зусиль, часу та ресурсів, ніж підготовка будь-якого закону.

Список використаних джерел

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10Text>.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
3. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101Text.
4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14Text>.
5. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18Text>.
6. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18Text>.
7. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102Text.

ВЗАЄМОДІЯ СУСПІЛЬСТВА І ВЛАДИ: СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

І. М. Сірда, магістрантка, кафедра правознавства ПУЕТ

Сучасна європейська практика при формуванні ефективних та правильних взаємовідносин держави та суспільства демонструє високу політичну активність громадян, дотримання їхніх прав і свобод. Така активність громадян вимагає від органів державної влади ряду гарантій, які виробляються в процесі діалогу, а пропозиції громадськості враховуються при прийнятті рішень владними інституціями.